

SAKU
GÜMNAASIUM

SAKU GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA
1. OSA
Põhikooli üldosa

Sisukord

1. ÜLDSÄTTED	3
2. ÜLDOSA	4
2.1. Kooli väärtused ja eripära	4
2.2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid	6
2.3. Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused	7
2.4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted	8
2.5. Läbivate teemade käsitlemise põhimõtted ja lõimingu rakendamine	11
2.6. Õppekorraldus, sh õppe korraldamise viisid	13
2.6.1. Saku Gümnaasiumi I-III kooliastme tunnijaotusplaan	14
2.6.2. Valikõppeainete ja võõrkeelte valik	15
2.7. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti, mis tulenevad riiklikes õppekavades sätestatud läbivast teemast "Tervis ja ohutus", nende käsitlemise ulatus ning kavandatud liikluskasvatusalased tegevused	17
2.8. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord	20
2.9. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus. Hindamise, täiendava õppetööle jätmise, järgmisesse klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise täpsustatud tingimused ja kord	21
2.9.1. Teadmiste ja oskuste hindamine	21
2.9.2. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine	24
2.9.3. Õppimist toetav hindamine (kujundav hindamine)	27
2.9.4. Hariduslike erivajadustega õpilaste hindamine ja õppeprotsessi tulemuslikkuse tagasisidestamine	27
2.9.5. Kokkuvõtva hindamise korraldus põhikoolis	28
2.9.6. Põhikooli lõpetamine	30
2.9.7. Kooli õppekava välise õppimise arvestamine koolis õpitava osana	31
2.10. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	32
2.10.1. Õpiraskustega õpilaste abistamise ja juhendamise etapid	34
2.11. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine	35
2.12. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	36
2.13. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	37
2.13.1. Õpetajate koostöö	37
2.13.2. Õpetajate töö planeerimise põhimõtted	38
2.14. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	39

1. ÜLDSÄTTED

Saku Gümnaasiumi õppekava on kehtestatud ühe tervikdokumendina põhikoolile (I-III kooliaste) ja gümnaasiumile ning koosneb järgmistest osadest:

- 1) õppekava 1. osa – põhikooli üldosa;
- 2) õppekava 2. osa – ainevaldkondade õppeainete ainekavad põhikoolile, milles on esitatud õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti;
- 3) õppekava 3. osa – gümnaasiumiastme õppekava;

Saku Gümnaasiumi õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riiklike õppekavade alusel tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1, põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikest 1 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 19 lõikest 1, eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames ning milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

Kooli õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, riiklikest õppekavadest, haridus- ja teadusministri 12. oktoobri 2011.a. määrusest nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord” § 1 lõikest 3 ja Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011.a. määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord” § 6 lõikest 3.

Saku Gümnaasiumi õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt. Väljundipõhise õppekava kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, s.o suutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida teatud tegevusalal või -valdkonnas, perekonnas, tööl, avalikus elus, kultuurikandjana. Põhikooli lõpuks kujunevad üldpädevused on kirjeldatud põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 ning gümnaasiumi lõpuks kujunevad üldpädevused on kirjeldatud gümnaasiumi riikliku õppekava § 4 lõikes 3. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, need kujunevad õppeainetes taotletavate õpitulemuste ja läbivate teemade käsitlemise kaudu ainetundides ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujundamine õpilastes on kõigi koolis tegutsevate isikute ühine eesmärk.

Väljundipõhises õppes on rõhuasetus õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks õpitulemuste omandamisel ja nende hindamisel. Õpilasel lastakse demonstreerida õpitulemuste omandatust võimalikult erinevates olukordades tulenevalt õpitulemuste väljundverbist ja antakse soorituse kohta tagasisidet, tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuste omandamist.

Väljundipõhise õppe õpikäsitus väljendub selles, et õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine viisil, et õpilane saavutab õppekavas kavandatud õpitulemused ning pädevused.

2. ÜLDOSA

2.1. Kooli väärtused ja eripära

Väärtused

Kõik kooli töötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 2 lõikes 3 sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

Saku Gümnaasiumi visiooniks on olla elutervet ja lugupidavat suhtumist kujundav kool, kus isiksusel võimaldatakse mitmekülgsest areneda. Saku Gümnaasiumi väärtused:

Konkurentsivõimeline ja võimetekohane haridus

Meie kooli väärtuseks on õpihimulised, motiveeritud ja ennastjuhtivad õpilased ning pädevad, õpilaste arengut toetavad õpetajad, kes tegelevad pidevalt enesetäiendamisega. Õpilastel on võimalus end arendada valmistumisel olümpiaadideks, võistlusteks, konkurssideks. Erinevad õppemeetodid ning õppesuunad gümnaasiumis võimaldavad koolilõpetajatel olla konkurentsivõimelised oma haridustee jätkamisel.

Meeldiv õpikeskkond

Koolis on aktiivsed ja uudishimulikud õpilased, meeldiv ja koostöövalmis õpetajaskond ning positiivne üksteist arvestav õhkkond. Igapäevaselt peetakse lugu huumorist ja viisakast käitumisest. Meie koolis on avarad ja puhtad ruumid, olemas on vajalikud õppe- ja tehnilised vahendid.

Tugevad traditsioonid

Meie kooli tugevus põhineb traditsioonidel, mis on kujunenud aastatega ning mida pidevalt kaasajastatakse.

Vastastikune ausus ja austus

Hindame oma koolis vastastikust ausat, viisakat ja lugupidavat suhtlemist. Tunnustust avaldatakse tulemusliku ja aktiivse tegevusega silma paistnud õpilastele ja õpetajatele.

Avatus koostöös

Väärtustame koostööd igal tasandil. Koostöös toimuvad koolis erinevad üritused ja ettevõtmised, valmivad kooli tegevusplaanid, õppekava ning teised kooli dokumendid.

Eripära

Saku Gümnaasiumi missiooniks on luua õpilastele tingimused kvaliteetse ning võimetekohase hariduse omandamiseks, et tagada edaspidine toimetulek elus ning panna alus elukestvaks õppimiseks.

Kooli eripära väljendub avatud õpikeskkonnaga kooliks olemises, kus rakendatakse erinevaid õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste õpimotivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele. Rõhk on õpilase toetamisel ennastjuhtivaks õppuriks saamisel, mis läbi paraneb õpilase eneseteadlikkus, oskus kasutada erinevaid õpistrateegiaid, teha paremaid valikuid ning oskus paremini saada ja anda tagasisidet.

Saku Gümnaasiumil on eesmärgiks, et kõik 1.-4. klassid oleksid VEPA metoodikat kasutavad klassid.

Koolikiusamise ennetamiseks ning juba toimunud intsidentide lahendamiseks kasutab kool KiVa metoodikat lisaks tugimeeskonna tööle.

Tugisüsteemide töö läbi ning olümpiaadidel, konkurssidel ja võistlustel osalemise kaudu toetatakse kõikide õpilaste individuaalset arengut (sh andekaid õpilasi). Õpilase individuaalse arengu toetamiseks luuakse 1. ja 2. klassides matemaatika nopheõpperühmad ja alates 5. klassist matemaatika õpirühmad. Loodud on head võimalused õppetöö, huvihariduse ja huvitegevuse sidumiseks.

Õppe kavandamisel ja korraldamisel keskendutakse eelkõige õpilastel praktilise intelligentsuse kujundamise toetamisele kõikides üldpädevustes. Koolis õpetatakse erinevaid valikaineid, tegutseb aktiivne õpilasesindus ning õpilased osalevad ürituste korraldamisel.

2.2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli lõpetades on õpilane omandanud üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevused

Õppe- ja kasvatuse aineüleseks eesmärgiks on põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 esitatud üldpädevuste, põhikooli riiklikus õppekavas § 7, § 9 ja § 11 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning põhikooli riikliku õppekava ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujundamine.

Põhikooli lõpetades on õpilane saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused

Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega.

Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut

Saku Gümnaasium aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks ja ennastjuhtivateks isiksusteks, kes suudavad end täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Õpilaste individuaalset arengut toetatakse koostöös lapsevanematega arenguveestluste läbiviimise kaudu.

Õppe- ja kasvatustöö korraldamisel arvestatakse õpilaste individuaalsust õppetundides ja väljaspool tunde õppimist toetava hindamise, erinevate õppemeetodite ja -materjalide kasutamisega, täiendava tööga erineva võimekusega õpilastele (nt valikained, õpiring, õpiabi, nopheõpperühmad, õpirühmad).

Põhikooli õpilasele on tagatud eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Saku Gümnaasiumis on loodud põhikooli õpilastele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist. Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enesemääratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks gümnaasiumis või kutseõppes, ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

Õpetuses ning kasvatuses pööratakse suurt tähelepanu ettevõtlikkuse ja koostööoskuste arendamisele läbi erinevate õppemeetodite ja tegevuste. Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel peetakse koolis tähtsaks kaaslaste märkamist ja tunnustamist, traditsioonide jätkamist, rahvuslikkuse rõhutamist. Ettevõtlikkuspädevuse ja suhtluspädevuse arendamisel peetakse koolis oluliseks õpilaste initsiatiivi ja loovust erinevate ürituste korraldamisel, loovtööde, uurimis- ja praktiliste tööde, õpilasfirmade jne ettevalmistamisel.

2.3. Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

1.-3. klassides on valdavalt üldõpetus.

II ja III kooliastmes on läbivad teemad üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
- keskkond ja jätkusuutlik areng;
- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
- kultuuriline identiteet;
- teabekeskkond ja meediakasutus;
- tehnoloogia ja innovatsioon;
- tervis ja ohutus;
- väärtused ja kõlblus.

Lõimitud aineõppe eesmärgiks on õppesisust õpilase jaoks terviku loomine ning õppimise seostamine praktilise elu ja tööga. Läbivaks lõimeks on üldpädevused, kooli põhiväärtused ja igakuised fookusväärtused. Lõimingu rakendamisel kasutatakse koostöist õppimist ja õpetamist: üldõpetust, jagatud tunnikoormust ja koostöötunde, uurimus- ja loovtöid.

Ainealaseid teadmisi ja oskusi praktiseeritakse koostöötundides, aineüleselt tunnivälistes ja ülekoolilistes tegevustes ning koostööprojektides. Õppimise reaalse eluga seostamise toetamiseks toimub õppimine ka väljaspool kooliruumi, milleks kasutatakse kooli vahetu keskkonna poolt pakutavaid mitmekesiseid võimalusi. Lõiming ei ole omaette eesmärk, vaid võimalus õppimist mõtestatavaks ja eesmärgipärasemaks muuta. Õpilane on kõikides tegevustes aktiivne osaleja.

2.4. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Õpilane on suuteline

- hindama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast;
- tajuma ja väärtustama oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega;
- väärtustama loomingut ja kujundada ilumeelt;
- hindama üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust;
- teadvustama oma väärtushinnanguid;

Kooli tegevuste kavandamisel lähtutakse üldinimlikest alusväärtustest, arutledes nende üle õpilastega. Nii õpilased kui õpetajad peavad kinni kooli kodukorra reeglitest. Õppe- ja koolivälise tegevust planeerides korraldatakse lennu- ja kooliüleseid üritusi, kuhu kaasatakse ka vanemaid.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Õpilane

- suudab ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust;
- teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära;
- teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Õpet kavandades lähtutakse demokraatlikest põhimõtetest. Õpilased teavad, mida õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas hinnatakse ja millised on hindamiskriteeriumid. Õpilased ja õpetajad on õppeprotsessis partnerid, kes austavad vastastikku kehtestatud reegleid ja kokkuleppeid.

Enesemääratluspädevus

Õpilane

- suudab mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi;
- oskab analüüsida oma käitumist erinevates olukordades;
- käitub ohutult ja järgib tervislikke eluviise;
- lahendab suhtlemisprobleeme;

Õppetundides kasutatakse kujundavat hindamist, mille käigus saab õpilane tagasisidet üldpädevuste kujunemise kohta. Läbi arenguveestluste ja eneseanalüüsi toetatakse õpilase arengut ja aidatakse mõista ja mõtestada iseennast.

KIVA metoodikat kasutades pööratakse tähelepanu erinevatele suhtlusprobleemidele ja enda emotsioonide juhtimisele.

Õpipädevus

Õpilane

- suudab organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet;
- oskab planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;
- seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

Ennastjuhtiv õpilane oskab planeerida enda aega, ennast ja enda tööd analüüsida ning kasutab õppimiseks kõige tõhusamaid õpistrateegiaid.

Suhtluspädevus

Õpilane on suutlik

- ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendama nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust;
- ennast esitlema, oma seisukohti esitama ja põhjendama;
- lugema ning eristama ja mõistma teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust;
- kirjutama eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili;
- väärtustama õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

Õpilastes kujundatakse esinemisoskust, luues erinevaid võimalusi esinemisteks nii klassi- ja koolisisestes kui koolivälistes ettevõtmistes, kujundatakse oskust anda konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet. Õppetundides väärtustatakse eesti keelt (keeleskasutust, kirjandust, kultuuri).

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Õpilane on suutlik:

- kasutama matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus;
- kirjeldama ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning tegema tõenduspõhiseid otsuseid;
- mõistma loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutama uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

Kõikides õppeainetes pööratakse tähelepanu aine sisemiste seoste loomisele ning saadud teadmiste rakendamisele.

Ettevõtlikkuspädevus

Õpilane on suutlik:

- ideid looma ja ellu viima, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades;
- nägema probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aitama kaasa probleemide lahendamisele;
- seadma eesmärgi, koostama plaane, neid tutvustama ja ellu viima;
- korraldama ühistegevusi ja neist osa võtma, näitama algatusvõimet ja vastutama tulemuste eest;
- reageerima loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtma arukaid riske; rakendama finantskirjaoskust.

Kooli tegevuste kavandamisse kaasatakse õpilasesinduse liikmed, kes edastavad õpilaste ettepanekud ja ideed koolitöö ja ühisürituste korraldamiseks.

Digipädevus

Õpilane on suutlik:

- kasutama uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes;
- leidma ja säilitama digivahendite abil infot ning hindama selle asjakohasust ja usaldusväärsust;
- osalema digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumite loomisel ja kasutamisel;
- kasutama probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhtlema ja tegema koostööd erinevates digikeskkondades;
- järgima digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Õpilane on teadlik digikeskkonna ohtudest ning oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti.

Õpet kavandades kasutab õpetaja ainetundide läbiviimisel erinevaid keskkondi ja rakendusi.

Iseseisva õppe päevadel rakendavad õpilased tundides saadud teadmisi ja oskusi, sh suhtlemis- ja koostööoskusi.

2.5. Läbivate teemade käsitlemise põhimõtted ja lõimingu rakendamine

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimikul ja keskkonna korraldusel. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi ning õppija enda vastutuse võtmist valikute tegemisel;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös/uurimuslikus töös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö/uurimusliku töö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- korraldades võimalusel koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlusest ja õppesisust erinev.

Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev

läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ja partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

Lõimingu rakendamine

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus kooli üldtööplaani tasandil ning õpetaja oma töö planeerimisel ainekaardi tasandil.

Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus. Lõimingu kaudu seostatakse eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi, asetades need reaalse elu konteksti ning aidates õpilastel neid mõtestada ja seostada üheks tervikuks. Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks ennastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemustest ja seostest.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõiming väljendub õpetaja töö planeerimisel õppetegevustena ning õpetajate koostöös. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse Saku Gümnaasiumis õpet ja kujundatakse õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määratledes erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku. Õppe lõimingu taotlejad tunnivälised ja ülekoolilised projektid kavandatakse koostöös iga õppeaasta alguseks ning need kajastuvad kooli üldtööplaanis. Tulenevalt kooli üldtööplaanist arvestavad õpetajad oma töö planeerimisel kavandatud projektidega.

Õppe lõimimisel määratletakse lõimingutsenter – teadmine, oskus, suhtumine või mingi keskne idee millegi saavutamiseks ning selle ümber kavandatakse õppetegevus. Kooli õppekava kontekstis on sellisteks lõimingutsentriteks pädevused, mis on aluseks suutlikkuse kujunemisel. Pädevuste kujundamist taotletakse nii õppe- kui ka õppekavavälises tegevuses.

Lõimingutsentriks võivad olla:

- erinevad õppeviisid (näiteks individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi;
- erinevad õppeülesanded (näiteks projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel;
- mistahes probleem, meetod või vahend, millega seostatakse kaks või enam õpikogemust.

Lõimingutsentri määratlemisel lähtutakse õppekava üldosas ja ainevaldkondade üldosades ning ainekavades esitatud üld-, valdkonna- ja ainepädevustest. Valitud lõimingutsentri käsitlemiseks leitakse sobiv lõiminguviis ja sellega seotud

tegevused, mis soodustavad iga aine õpitulemuste saavutamist ka siis, kui nad ei sisalda endas lõimingut.

Lõimingu viisi valikul on õpetaja vaba ning valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne lõiming jms.

2.6. Õppekorraldus, sh õppe korraldamise viisid

(1) Õppetöö korraldus Saku Gümnaasiumi põhikooliastmes:

- õppeaastas on kokku vähemalt 175 õppepäeva;
- põhikooli lõpuklassis on kokku vähemalt 175 õppepäeva. Lõpueksami toimumise päeval ja vähemalt kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu;
- õppeaastas on viis koolivaheaega üldreeglina vastavalt haridus- ja teadusministri kehtestatud aegadele, kooli hoolekogu nõusolekul on võimalik teha muudatusi vaheaegade kestuses;
- 1.-9. klassini on traditsiooniline õppetöö korraldus (kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel). Kokkuvõtvalt hinnatakse 3.-9. klassi kõiki õppeaineid trimestrite kaupa (va informaatika 7. ja 8. klassis, tehnoloogiaõpetus ja käsitöö 9. klassis, karjääriõpetus 8. ja 9. klassis) ja 1.- 2. klassi poolaasta kaupa.
- Algkooli õppehoones on õppetunni kestus 45 või 85 minutit. Õppetöö võib toimuda üksikute 45-minutiliste ainetundidena või 85-minutiliste pikkade tundidena. Pikk tund hõlmab kahe järjestikuse ainetunni õppetööd. Kahe 45-minutilise ainetunni arvestusliku kestuse ja 85-minutilise pika tunni vahelist 5-minutilist tunniressurssi kasutatakse juhendatud õppeks, sealhulgas konsultatsioonide ja õppekäikude läbiviimiseks.
- 5.-9. klasside õppehoones on õppetunni kestus 45 minutit. Kaks järjestikust õppetundi võib korraldada 90-minutilise paaristunnina.

(2) Alates 4. klassist õpetatakse liikumisõpetust poistele ja tüdrukutele eraldi rühmades.

(3) Alates 4. klassist on õpilastel võimalik õppida loovusõpetuse aine raames tehnoloogiaõpetust, käsitööd ja kodundust. Iga ainevaldkond kestab ühe trimestri. Rühmad moodustatakse võrdse suurusena ning kummaski grupis on tüdrukud ja poisid segamini.

(4) Alates 7. klassist õpivad õpilased tehnoloogiaõpetust või käsitööd ja kodundust. Rühmade moodustamisel arvestatakse õpilase või vanema soovi ja olemasolevate töökohtade arvu. Tehnoloogia või käsitöö ja kodunduse õppimise peab õpilane või õpilase vanem otsustama-III kooliastme alguses.

- (5) Klassi võib jagada rühmadeks võõrkeelte ja informaatika õpetamiseks, kui I kooliastme klassis on vähemalt 20 õpilast, II-III kooliastmes vähemalt 24 õpilast. Lähtudes õpilaste arvust, võib liita ainetundide läbiviimiseks erinevate klasside õpilasi eeldusel, et I-III kooliastmes ei ole rühm suurem lubatud õpilaste arvust antud klassikomplektis.
- (6) Erinevates õppeainetes võib vajaduse ning võimaluse korral jagada klassi õppetöö läbiviimiseks rühmadeks, kasutades ühes rühmas tunniandjana asendusõpetajat. Rühmatundide korraldamise kavandab aineõpetaja koostöös teiste õpetajatega.
- (7) 1. ja 2. klassides toimuvad ühtsete materjalidega kokkuvõtvad tööd eesti keeles ja matemaatikas. Kokkuvõtva töö materjalid koostavad klassiõpetajad või vastava klassi aineõpetajad ja need esitatakse õppejuhile kinnitamiseks vähemalt üks nädal enne töö toimumist. Kokkuvõtvad tööd toimuvad 1. ja 2. klassil 30. või 31. õppenädalal. Hinnanguid arvestatakse 1. ja 2. klassis õpilaste õpingutele aasta kokkuvõtva tagasiside andmisel.
- (8) Vähemalt kolm korda õppeaastas toimub iseseisva õppimise päev, mille eesmärk on arendada õpilaste oskust lugeda ja järgida tööjuhiseid, planeerida oma aega ning kujundada iseseisva õppimise oskusi. Õpilasele on vajadusel tagatud juhendatud õppe võimalus koolis.
- (9) Eksamipäevadel ei toimu 5.-9. klasside õpilastel õppetöö tavapärase tunniplaani alusel. Õpetajad kavandavad nendeks päevadeks teistsuguse õppekorraldusega õppetegevused, näiteks õppekäigud, projekt- ja lõimitud õppe, praktilised tegevused või iseseisva õppimise, lähtudes õppekava eesmärkidest ja õpitulemustest.
- (10) Distantõppe läbiviimisel lähtutakse koolis kehtestatud korrast „Õppetöö korraldus distantõppe perioodil“. Distantõppe korral toimub õppetöö virtuaalselt (veebitundidena) või Stuudiumi vahendusel. Distantõppe on õpetaja poolt juhendatud õpe, õpilastele antakse õpijuhised, kust, mida ja kuidas õppida. Õpetaja annab tagasisidet õppeülesannete sooritamise kohta ja vajadusel võimaldab konsultatsioone individuaalselt või väikeses rühmas.

2.6.1. Saku Gümnaasiumi I-III kooliastme tunnijaotusplaan

Saku Gümnaasiumi I-III kooliastme tunnijaotusplaan on koostatud, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud õpilase suurimast lubatud nädala õppekoormusest tundides ja põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 3 sätestatud kohustuslike õppeainete nädalatundide arvust.

Koolis kasutatakse õppe korraldamisel järgmisi viise (PRÕK § 15 lg 2):

- üldõpetus – õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde;
- aineõpetus – õpe, mille puhul õpitakse kõiki õppeaineid kogu õppeaasta vältel.

Erinevates kooliastmetes on korraldatud õpe järgmiselt:

- I kooliaste – aineõpetus ja üldõpetus;
- II kooliaste – aineõpetus;
- III kooliaste – aineõpetus.

	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste		
Õppeaine/klass	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Eesti keel	7	7	5	6	4	3	2	2	2
Kirjandus					2	2	2	2	2
A-võõrkeel (inglise keel)			3	3	3	3	3	3	3
B-võõrkeel (vene, saksa keel)						3	3	3	3
Matemaatika	4	4	5	5	5	5	5	4	4.5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	3	2		
Geograafia							1	2	2
Bioloogia							1	2	2
Keemia								2	2
Füüsika								2	2
Ajalugu					2	2	2	2	2
Inimeseõpetus		1	1		1	1	1	1	
Ühiskonnaõpetus						1			2
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tehnoloogiaõpetus ja käsitöö, kodundus / loovusõpetus	2	2	2	1	2	2	2	2	1
Liikumisõpetus	3	3	3	3	3	2	2	2	2
VALIKTUNNID									
Valikaine									
informaatika		1			1		0,5	0.5	
karjääriõpetus								0.5	0.5
tantsuline liikumine		1							
koorilaul/pillimäng			1	1	1	1	1		
NÄDALA KOORMUS KOKKU	20	23	25	24	28	30	29	32	32

2.6.2. Valikõppeainete ja võõrkeelte valik

Valikainete õpetamine toimub vaba tunnimahu arvelt, pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 4 sätestatud õpilase suurimast lubatud nädala õppekoormusest tundides.

I-III kooliastmes on osaliselt vaba tunnimahu kasutamine õppeaineti määratud kooli poolt ning õpilastel on lisaks võimalik valida valikaineid vastavalt kooli tunnijaotusplaanile (nt koorilaul, pillimäng, inglise keel). Valikainete loend võib õppeaastati olla erinev.

I-III kooliastme õpilastele ei ole täiendavate valikainete valimine kohustuslik, kuid valimise korral on õpilasel kohustuslik läbida ainekava täies mahus.

Valikainet „Usundiõpetus” õpetatakse siis, kui vastavas kooliastmes on soovijaid vähemalt 15. Valikaine „Usundiõpetus” õppimissoovist järgmisel õppeaastal peab õpilase vanem teavitama kooli kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt 30. maiks.

Saku Gümnaasiumi põhikooli astmes õpitakse A-võõrkeelena (alates 3. klassist) inglise keelt ja B-võõrkeelena (alates 6. klassist) vene keelt või saksa keelt.

2.6.3 Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused, sh kooli õppekava erinevused võrreldes põhikooli riikliku õppekavaga, kui kooli hoolekogu nõusolekul on muudetud läbivate teemade nimistut.

1.-3. klassis on kunst ja tööõpetus lõimitud üheks õppeaineaks „Kunst ja tööõpetus”.

Koolis on suurendatud ainemahtu eesti keeles, matemaatikas, liikumisõpetuses, ajaloo ja loodusõpetuses. Suurendatud ainemahu põhjuseks on see, et Saku Gümnaasiumis on pandud rõhuasetus kultuuri- ja väärtuspädevuse, sotsiaalse ja kodanikupädevuse, matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalase pädevuse arendamisele.

Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline
Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused ja ülekoolilised ühistegevused (projektid) kirjeldatakse konkreetsemalt kooli üldtööplaanis kooskõlas haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010. a määruse 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord” § 4.

Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks on koolis kavandatud järgmised tegevused:

Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused

- Osalemine ainealastes, klassidevahelistes, ülekoolilistes, rahvusvahelistes projektides.
- Teemanädalad, ainenädalad ja -päevad, koolisisesed ainevõistlused (olümpiaadid, konkursid jne), üritused (minikonverentsid, õpilasfirmade laadad jne) ja projektipäevad.
- Õppetundide välisel ajal toimuvad ekskursioonid.
- Õpilastele, õpetajatele ja lapsevanematele suunatud koolitused (loengud, akadeemia jne).

- Üld-, valdkonna- ja ainepädevuste kujundamist toetavad õppekäigud, mis on kooskõlastatud teiste sama klassi aineõpetajatega.

Ülekoolilised ühistegevused:

- traditsioonilised ülekoolilised üritused, mis toimuvad igal õppeaastal (nt kontserdid, muusikal, õpilasfirmade laat, moešõu, stiilinädal, vaba lava jt);
- ülekoolilised spordipäevad;
- erinevate tähtpäevadega seotud üritused (nt mihklipäeva laat, emakeelepäev, aktused);
- loovtööde esitlused;
- erinevad heategevusüritused.

Õppekava rakendamist toetavad ühistegevused ja ülekoolilised ühistegevused kirjeldatakse konkreetsemalt kooli üldtööplaanis. Kavandatud ühistegevused toetavad üldpädevuste kujunemist. Kõigile ühistegevustel on kindlaks määratud juht, kes juhib planeerimist, korraldab meeskonnatööd ja ürituse läbiviimist ning tulemuste või toimumise analüüsi ja parendustegevuste kavandamist.

2.7. Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti, mis tulenevad riiklikes õppekavades sätestatud läbivast teemast “Tervis ja ohutus”, nende käsitlemise ulatus ning kavandatud liikluskasvatusalased tegevused

Üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks

Vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiuvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Kooli rolliks on vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 2 viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada õpilasi ette ohutuks liiklemiseks. Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011.a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord”. Juhindudes maanteeameti veebilehel antud soovitustest, kujundatakse koolis liikluskasvatuse teemade kaudu alljärgnevaid üldiseid teadmisi ja oskuseid ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolihoonest;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;

- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgrattakiiver, põlve ning küünarnukikaitsmed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta, peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada vale/ ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

I kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- 1) ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses;
- 2) oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

II kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab ohutult evakueeruda koolist;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab (vajadusel) kasutada tuletõrjetekki;
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab käituda/ tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve- ning küünarnuki kaitsed;
- oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

II kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- 1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- 2) ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine (laste õpetamine reaalses keskkonnas, praktilised õppused jne).

III kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seadusekuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerumisel abi endast noorematele;
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- oskab kustutada väikeseid tulekoldeid, (sh lõke, süttinud rasv pannil jne);
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti(liiklus)ohutusalast olukorda teiste riikidega.

III kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- 1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- 2) ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutusalased õppused.

Liikluskasvatuse teemad

Liikluskasvatuse teemad on tuletatud põhikooli riikliku õppekava ja gümnaasiumi riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus“ ning maanteeameti veebilehel

esitatud soovitud liikluskasvatuse osas ning liiklusseadusest ja selle alusel antud määrusest „Laste liikluskasvatuse kord“.

Vabariigi Valitsuse 20.10.2011 määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ 5 lõigetes 3 kuni 5 on sätestatud liikluskasvatuse sisu kooliastmeti:

- Põhikooli I astmes (1-3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.
- Põhikooli II (4.-6. klass) ja III astmes (7.-9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse nii klassijuhataja- kui ka ainetundide raames. Liikluskasvatuse teemad planeeritakse õpetajate poolt õppe- ja kasvatustegevust kavandades. Koolivälised liikluskasvatust toetavad tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis ja nende läbiviimise eest vastutab kooli juhtkond.

2.8. III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

(1) 8. klassis korraldab Saku Gümnaasium õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks võib olla uurimus, projekt, kunstitöö vms. Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist või süstematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab selle kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Kunstitöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

(2) Loovtöö koostamiseks ja juhendamiseks kavandatakse õpilastele tunniplaanis eraldi juhendatud õppe aeg. Loovtöö juhendamise korraldus ei kajastu tunnijaotusplaanis eraldiseisva õppeainena. Õpilased saavad töö sooritamise valdkonna valida kooli poolt õppeaastaks välja pakutute hulgast. Õpilased teevad valiku ning otsustavad töö sooritamise valikaine üle hiljemalt septembri lõpuks. Loovtööd valmivad 3. trimestri lõpuks ning neid esitletakse õppeperioodi viimasel nädalal.

(3) Loovtööd vormistatakse viisil, mis võimaldab selle avalikku esitlemist. Uurimuste vormistamisel lähtutakse kehtivast kooli loovtööde juhendist ning uurimuse käigu ja tulemuste kohta koostatakse ettekanne. Projekti, kunstitöö vms korral esitletakse lõpptulemust ning tehakse sellest koopia või salvestus. Loovtöö esitlemisel tuleb lisada kirjaliku tööna vajalikud selgitused, mis võimaldavad mõista, millisest läbivast teemast on töö koostamisel lähtutud või milliseid õppeaineid on lõimitud. Kirjalikus selgituses avatakse loovtöö taust, esitatakse eesmärgid, kirjeldatakse tööprotsessi ja tulemust. Loovtööd või nende salvestused,

koopiad ja nõutavad kirjalikud selgitused säilitatakse koolis vähemalt autori põhikooli lõpetamiseni.

(4) Loovtöödele annab hinnangu nende avalikul esitlemisel direktori käskkirjaga moodustatud komisjon. Hinnang antakse:

- töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostust, samuti uute seoste loomise oskust; muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust;
- loovtöö protsessile: õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkust, suhtlemisoskust;
- loovtöö või selle kirjaliku kokkuvõtte vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine.
- loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.

(5) Loovtöödele antakse hinnang arvestatud või mittearvestatud nende avalikul esitlemisel.

(6) Sooritatud loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.

2.9. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus. Hindamise, täiendava õppetööle jätmise, järgmisesse klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise täpsustatud tingimused ja kord

2.9.1. Teadmiste ja oskuste hindamine

(1) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.

(2) Hindamise eesmärkideks on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- põhikoolis anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

- (3) Hindamisel võrreldakse õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (4) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.
- (5) Õppeprotsessi vältel saadud hinded on erineva kaaluga. Ulatuslikumate suuliste, kirjalike ja praktiliste tööde/tegevuste eest saadud hinded (päevikus tähistatud arvestuslike hinnetena) on kokkuvõtval hindamisel suurema kaaluga.
- (6) Trimestri, poolaasta (1.-2. klassis) algul teeb õpetaja õpilastele ja vanematele ainekaardi kaudu teatavaks õppeaines nõutavad teadmised ja oskused: mida hinnatakse (õpitulemused), kuidas hindamine toimub (hindamise meetod) ja hindamise kriteeriumid. Ainekaardid avalikustatakse õppeinfosüsteemis.
- (7) Ulatuslikumate hindeliste tööde (arvestuslik hinne), mis hõlmavad terviklikku õppeteemat või vähemalt kahe ainetunni õppemahtu, planeerimisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 07.07.2025 määrusest nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“. Kool lähtub põhimõttest, et õpilase õppekoormus jaguneks koolinädala jooksul võimalikult ühtlaselt.
- (8) Protsessihinne on lühikese, ühe õppetunni või alateema õppemahu kohta sooritatava töö või tegevuse eest saadud hinne. Protsessihinnega võib hinnata näiteks tunnikontrolli, suulist vastamist, praktilist tegevust, rühma-, paaris- või individuaalset tunnitööd. Protsessihinnega hinnatava töö või tegevuse toimumisest võib õpetaja teatada vahetult enne selle algust.
- (9) Arvestuslik hinne on ulatuslikuma töö või tegevuse eest saadud hinne, mis hõlmab terviklikku õppeteemat või vähemalt kahe ainetunni õppemahtu ja on Stuudiumi päevikus tähistatud arvestusliku hindena. Arvestuslikult võib hinnata kontrolltööd, hindelist tööd, teadmiste kontrolli ja pikemaajalist ettevalmistust eeldavat tööd või tegevust.
- (10) Arvestuslike tööde toimumise aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega, arvestades õpilaste päevase ja nädalase õppekoormusega. Üldjuhul planeeritakse ühele õppepäevale kuni üks ja ühele õppenädalale kuni kolm arvestuslikku tööd.
- (11) Arvestuslikult hinnatava töö või tegevuse toimumise või esitamise ajast teatatakse õpilastele vähemalt viis õppepäeva ette. Aineõpetaja kannab töö toimumise või esitamise aja Stuudiumi kontrolltööde graafikusse vähemalt viis õppepäeva enne töö toimumist või esitamise tähtaega.
- (12) Hindamisel viie palli süsteemis:
- hindega „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad

õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

- hindegas „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- hindegas „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasises õppimisel või edasises elus;
- hindegas „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkama saamist edasises õppimisel või edasises elus;
- hindegas „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkama saamist edasises õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

(13) Vajadusel võib hinde täpsustamiseks kasutada märke „+” ja „-”. Kokkuvõtval hindamisel neid märke ei kasutata. Lisaks numbrilistele hinnetele võib õppeinfosüsteemis kasutada tähiseid AR (arvestatud) ja MA (mittearvestatud).

(14) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegas „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegas „4” 75–89%, hindegas „3” 50–74%, hindegas „2” 20–49% ning hindegas „1” 0–19%.

(15) Kui õpilasele on liikumisõpetuses ja/või tehnoloogiaõpetuses, käsitöös/loovusõpetuses esitatud meditsiiniliste näidustuste tõttu erinõudeid, hinnatakse antud õppeaines õpilase teoreetilisi teadmisi.

(16) 1. ja 2. klassis antakse õpilaste teadmistele ning oskustele suulisi ja kirjalikku tagasisidet toetudes õppimist toetava hindamise põhimõtetele. Tagasiside tunnustab õpilast edusammude puhul, iseloomustab ja analüüsib õpioskuste kujunemist, osalust õppeprotsessis, õpitulemusi ja pädevuste kujunemist. Kirjeldavat tagasisidet antakse ka ujumisoskuse omandamise kohta ujumise algõpetuses (I kooliaste).

(17) Kui hindamisel tuvastatakse mahakirjutamine või kõrvalise abi kasutamine (sh plagieerimine, lubamatu koostöö, töö kopeerimine jmt), hinnatakse kirjalikku tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegas „nõrk” ning õpetajal on õigus keelduda õpilasele järelevastamise võimaluse andmisest.

(18) Kui ulatuslikumat suulist, kirjalikku või praktilist tööd/tegevust (klassipäevikus märgitud arvestuslik hinne) on hinnatud hindegas „puudulik” või „nõrk”, antakse õpilasele üks võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks õpetajaga kokkulepitud ajal. Järelevastamiseks/järeltöö sooritamiseks kokkulepitud tähtaeg märgitakse õppeinfosüsteemi päevikusse.

(19) Järeltööd saab sooritada selleks ettenähtud ajal trimestri jooksul. Enne järeltöö sooritamist on õpilasel õigus aineõpetaja konsultatsioonile. Järeltöö hinne kantakse õppeinfosüsteemi päevikus samasse lahtrisse esialgse töö hindegaga (kasutades /).

(20) Kui õpilasel on jäänud õppeülesanne tegemata/esitamata/hindamata, lisatakse õppeinfosüsteemi päevikusse märged „T” („tegemata”) ja kommentaar, millega teavitatakse õpilast ja vanemat selle sooritamise/esitamise vajalikkusest ja tähtsusest. Kui õpilasel on mõjuva põhjusega märgitud kuupäevaks nõutavad tööd sooritamata, arvestatakse need sooritatuks hindele „nõrk” ja vastav hinne kantakse õppeinfosüsteemi päevikusse. Õpilasele antakse võimalus ühekordseks järelvastamiseks.

(21) Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase vanemal on õigus hinnet vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde teadasaamist (sisestamist õppeinfosüsteemi päevikusse), esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul arvates otsuse vastuvõtmise päevast.

(22) Õppeainetes informaatika, loovusõpetus, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja karjääriõpetus hinnatakse II ja III kooliastmes AR (arvestatud) ja MA (mittearvestatud).

(23) Lisaks numbrilistele hinnetele võib Stuudiumis kasutada õpetaja järgmisi tähiseid:

H - hilines tundi;

P - puudus tunnist (roheline P põhjusega, punane P põhjusega);

V - põhjusega vabastus liikumisõpetusest;

K - kodutöö tegemata;

T - tegemata töö, tuleb kindlasti sooritada märgitud tähtsusega;

! - tähelepanu juhtimine;

AR - arvestatud;

MA - mittearvestatud.

2.9.2. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine

(1) Saku Gümnaasium annab põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta kirjalikku tagasisidet Stuudiumis iga trimestri/1.-2. klassis iga poolaasta lõpus.

(2) Käitumise tagasisidet annavad aineõpetajad, lähtudes õpilase käitumisest ja tööharjumustest oma õppeaine tundides. Klassiõpetaja annab (1.-3. klassides) käitumise tagasisidet ühe õppeaine all.

(3) Klassijuhataja annab tagasisidet klassijuhataja aine all, lähtudes õpilase käitumisest koolikeskkonnas tervikuna, sealhulgas suhetest kaasõpilaste ja koolitöötajatega, kooli ühisüritustel osalemisest ning kooli kokkulepetest kinnipidamisest.

(4) Käitumist hinnatakse sõnaliselt tasemetel: “väga hea”; “hea”; “rahuldav”; “mitterahuldav”.

(5) Aineõpetaja ja klassijuhataja hinnangud on iseseisvad tagasiside vormid ja ei summeeru käitumise koondhindeks.

(6) Käitumise hinnang kujuneb õpilase käitumise ja tööharjumuste korduva mustri põhjal.

(7) Käitumise hinnangu andmisel arvestatakse:

1. õppetöös osalemist;
2. juhiste järgimist;
3. mõju õpikeskkonnale;
4. hoolsust.

Väga hea*	Hea
• Õpilane osaleb õppetöös järjepidevalt vastavalt kokkulepetele ning täidab ülesandeid iseseisvalt või kokkulepitud toe abil. • Õpilane järgib juhiseid iseseisvalt või kokkulepitud toe abil. • Õpilane ei häiri õppetööd, käitub kaasõpilaste ja õpetajate suhtes lugupidavalt ning toetab õppimist soodustavat õhkkonda. • Õpilane alustab ja viib tööülesanded lõpule iseseisvalt või kokkulepitud toe abil. • Õpilasel on vajalikud õppevahendid kaasas. • Kodused ülesanded on üldjuhul õigeaegselt tehtud.	• Õpilane osaleb õppetöös vastavalt kokkulepetele ning tuleb ülesannete täitmisega toime. • Õpilane järgib juhiseid, kuid vajab aeg-ajalt õpetaja meeldetuletusi. • Õpilane ei häiri üldiselt õppetööd ega sega teiste õppimist. Ta käitub valdavalt lugupidavalt kaasõpilaste ja õpetajate suhtes. • Õpilane alustab ja lõpetab tööülesanded, kuid vajab aeg-ajalt õpetaja meeldetuletusi. • Õpilasel on enamasti vajalikud õppevahendid kaasas. • Kodused ülesanded on valdavalt õigeaegselt tehtud. • Üksikud märkused/tähised võivad esineda, kuid need ei kujunda käitumismustrit.

Rahuldav	Mitterahuldav
• Õpilane vajab õppetöös osalemisel ja ülesannete täitmisel sagedast õpetaja suunamist. • Õpilane vajab sagedast õpetaja suunamist ja meeldetuletust juhiste järgimiseks. • Õpilane häirib aeg-ajalt õppetööd või segab teiste õppimist ning ei käitu alati kaasõpilaste ja õpetajate suhtes lugupidavalt. • Õpilane vajab sagedast suunamist töö alustamiseks ja lõpetamiseks. • Vajalikud õppevahendid puuduvad aeg-ajalt. • Kodused ülesanded on sageli õigeks ajaks tegemata. • Märkused/tähised viitavad korduva probleemile või vajadusele õpetaja regulaarse suunamise järele.	• Õpilane ei osale õppetöös kokkulepitud viisil ning vajab pidevat õpetaja suunamist. • Õpilane ei järgi juhiseid ka õpetaja korduva sekkumise korral. • Õpilane häirib korduvalt õppetööd või takistab teiste õppimist ning ei käitu kaasõpilaste ja õpetajate suhtes lugupidavalt. • Õpilane ei alusta ega lõpeta tööülesandeid ilma pideva suunamiseta. • Vajalikud õppevahendid puuduvad sageli. • Kodused ülesanded on enamasti õigeks ajaks tegemata. • Õpilase käitumises või tööharjumustes esineb korduv probleemne muster, mis kajastub ka märkustes/tähistes.

*Hinnangu „väga hea“ andmisel ei tohi õpilase käitumises ega hoolsuses esineda rahuldavale või mitterahuldavale tasemele vastavaid tunnuseid.

(8) Hoolsuse all hinnatakse eelkõige õpilase tööharjumusi, sealhulgas töö alustamist ja lõpetamist, õppevahendite olemasolu ning tähtaegadest ja õppimisega seotud kokkulepetest kinnipidamist.

(9) Käitumise hinnang ei kujune üksikjuhtumite põhjal, vaid tugineb õpilase käitumise ja tööharjumuste korduvatele ilmingutele.

(10) Käitumise hinnangu andmisel võib õpetaja arvestada Stuudiumisse kantud märkusi ja teateid. Märkused ja teated toetavad õpetaja hinnangut, kuid ei määra hinnangut automaatselt.

(11) Käitumise hinnangu andmisel arvestatakse õpilasele rakendatud tugimeetmeid, individuaalseid kokkuleppeid ning vajadusel õpilase toimetulekut kokkulepitud toe tingimustes.

(12) Käitumise hinnang kujuneb õppetöös osalemise, juhiste järgimise, mõju õpikeskkonnale ning hoolsuse tervikliku hindamise põhjal. Ühe valdkonna nõrkus

ei määra automaatselt käitumise hinnangut, vaid õpetaja lähtub õpilase käitumise ja tööharjumuste tervikpildist.

(13) Nõuded õpilase käitumisele esitatakse Saku Gümnaasiumi kodukorras.

2.9.3. Õppimist toetav hindamine (kujundav hindamine)

(1) Õppimist toetava (kujundava) hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õppimist toetava hindamise käigus antud tagasiside toetab õpitulemuste omandamist õppeprotsessi jooksul. Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Saku Gümnaasiumis reageeritakse juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(3) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Õppimist toetava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi, millesse õpilane kogub töid erinevatest õppeainetest. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

2.9.4. Hariduslike erivajadustega õpilaste hindamine ja õppeprotsessi tulemuslikkuse tagasisidestamine

(1) I–III kooliastme õpilasele, kellel on püsiv kirjaliku kõne puue või püsivad õpiraskused, rakendatakse vajaduse korral hindamisel erisusi. Kui õpilasele on tervises seisundist tulenevalt (koolivälise nõustamismeeskonna, eriarsti või spetsialisti tõendi alusel) vaja rakendada hindamisel erisusi, võib need kirjeldada õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil või koostada individuaalse õppekava. Hindamisel arvestatakse õpilasele õppeprotsessis rakendatud kohandusi ja võimaldatakse õpilasel näidata õpitulemuste saavutatust talle sobival ning jõukohasel viisil.

Õpilaste hindamine lähtub põhimõttest, et motiveeritud ja sihikindla õppimise tulemusel on õpilasel võimalik saada hindeid „rahuldavast“ „väga heani“.

(2) Hindamisel lähtuvad õpetajad kolmest põhimõttest: õppevara jõukohastamine, abistavate vahendite ja materjalide kasutamine, õpetaja vahetu juhendamise osakaal.

Väga hea tulemus, hinne 5	Hea tulemus, hinne 4	Rahuldav tulemus, hinne 3
• Õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused. • Laps valib iseseisvalt kasutamiseks vajalikke abivahendeid, suudab planeerida oma tegevust. • Õpilane ei vaja pidevat juhendamist, suudab täita õppeülesanded praktiliselt vigadeta.	• Õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused. • Laps leiab vajalikud näit- ja/või abivahendi(d) valikuks antute hulgast. • Õppeülesanded täidab mõningate eksimustega.	• Õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused. • Laps vajab pidevat õpetaja juhendamist näitlike vahendite ja/või abimaterjalide valikul ja kasutamisel. • Õpilane vajab pidevalt lisaselgitusi oma õppetöö (sh kontrolltöö) korraldamiseks, suudab seejuures õppeülesanded täita rahuldaval tasemel.

(3) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppeprotsessi hindelise tagasiside juurde saab õpetaja lisada kommentaari hinde ja hindamise kohta.

2.9.5. Kokkuvõtva hindamise korraldus põhikoolis

(1) Kokkuvõtval hindamisel Saku Gümnaasiumis koondatakse 1. ja 2. klassis hinnangud poolaastahinnanguteks, 3.-9. klassis hinded trimestrihinneteks ning vastavad kokkuvõtavad hinded aastahinneteks. Õppeainetes, mida õpitakse 0,5 tundi nädalas, koondatakse hinded trimestrihindeks üks kord õppeaastas, ülejäänud õppeainetes kolm korda õppeaastas.

(2) Trimestrihinde võib jätta välja panemata, kui õpilane on puudunud üle poole õppetundidest või mõjuvatel põhjustel ei ole sooritanud nõutavaid hindelisi töid. Väljapanemata trimestrihinde järelvastamine toimub kokkulepitud ajagraafiku alusel või vastavalt individuaalses õppekavas sätestatule.

(3) 3.-9. klassi õpilast ja piiratud teovõimega õpilase vanemat teavitatakse kokkuvõtivatest hinnetest iga trimestri lõpul õppeinfosüsteemi päeviku kaudu ning õppeperioodi lõpul õppeinfosüsteemi või paber kandjal klassitunnistuse kaudu.

(4) 1. ja 2. klassi õpilast ja piiratud teovõimega õpilase vanemat teavitatakse kokkuvõtivatest hinnangutest kaks korda õppeaasta jooksul õppeinfosüsteemi päeviku kaudu. Õpilase järgmisesse klassi üleviimise aluseks on teise poolaasta kokkuvõtavad hinnangud. Kokkuvõtvides hinnangutes annab õpetaja hinnangu õpitulemuste saavutatusele. 1. ja 2. klassis täidetakse kord aastas õpilaste,

õpetajate ja lastevanemate poolt õpilase enesehinnangu leht, mis kajastab lapse õpitulemusi, hoiakuid ja käitumist.

(5) I-III kooliastme õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“ või „mittearvestatud“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, määratakse tugimeede (nt järelõpe konsultatsioonides, eripedagoogiline abi, õpiabi, individuaalsed tunnid, individuaalne õppekava), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(6) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aasta- või kooliastmehinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“, „mittearvestatud“ või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.

(7) Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise või täiendavale õppetööle jätmise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

(8) I-III kooliastme õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või „mittearvestatud“ või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel õppeülesandeid, et saavutada õpitulemused, mis võimaldavad aines edasi õppimisel hakkamasaamist oluliste raskusteta. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu ning aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(9) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta I-III kooliastme õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või „mittearvestatud“ või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugimeetmeid. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(10) Õppenõukogu otsusega jäetakse klassikursust kordama 9. klassi õpilane põhikooli riikliku õppekava § 23 lõikes 2¹ nimetatud juhul, kui õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja ei esita kirjalikku avaldust põhikooli lõpetamiseks. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või piiratud teovõimega õpilase seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(11) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama I-III kooliastme õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või „mittearvestatud“ või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(12) Õpilase järgmisse klassi üleviimise või klassikursuse kordama jätmise otsustab õppenõukogu hiljemalt õppeaasta lõpuks.

(13) Õpilastele, kellele on koostatud individuaalne õppekava, millega on ette nähtud erisused õppetöö ajas ning järgmisse klassi üleviimise ajas, ei kohaldata punktides (9) ja (14) sätestatud tähtaegu.

(14) Kool paneb 9. klassi õpilasele aastahinded Eesti hariduse infosüsteemis välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

2.9.6. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetanuks ning õppekava kõik õpitulemused omandanuks peetakse õpilast, kelle õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad” või „arvestatud”, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ja ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õppekava kõiki õpitulemusi omandamata õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kaks lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

(3) Põhikooli lõpetanuks võib õppekava kõiki õpitulemusi omandamata õpilase või piiratud teovõimega õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on:

1) kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne;

2) ühes õppeaines „nõrk” või „puudulik” aastahinne ning kes on ühe lõpueksami sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest. „Nõrk” või „puudulik” aastahinne ja sooritus alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest lõpueksamil ei tohi olla samas õppeaines;

3) kolm lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

(4) Üldist, tõhustatud või erituge saaval õpilasel, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutatus. Õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(5) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel või kes õpib eesti keelt teise keelena, võib sooritada eesti keele teise keelena eksami, mis on ühitatud B1- või B2-keeleoskustasemega. Kui õpilane ei saavuta B2-taseme tunnistuseks vajalikku tulemust, arvestatakse lõpetamisel eesti keele B1-taseme eksami tulemust.

- (6) Õpilane, kelle emakeel Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete alusel ei ole eesti keel ja kes on asunud hiljemalt 2023/2024. õppeaastal õppima eesti keele ainekava alusel, võib sooritada põhikooli lõpetamiseks eesti keele või eesti keele teise keelena eksami.
- (7) Õpilane, kellele on väljastatud eesti keele oskuse C1-taseme tunnistus, on eesti keele teise keelena lõpueksamist vabastatud.
- (8) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.

2.9.7. Kooli õppekava välise õppimise arvestamine koolis õpitava osana

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §17 lõike 4 ja põhikooli riikliku õppekava § 15 lõike 9 kohaselt võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja või teise õppe- ja kasvatusalal töötava isiku kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Muijal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

- (1) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase vanema taotlusel ja koolitaja nõusolekul võib Saku Gümnaasiumis arvestada õppetöö osana muusika, võõrkeelte ja kunsti õppimist teises koolis või koolitusluba omavas asutuses tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada Saku Gümnaasiumi õppekavaga määratud õpitulemusi. Vastav taotlus ja koolitaja nõusolek esitatakse õppejuhile kirjalikult hiljemalt õppeaasta alguseks. Kokkuvõtlikud hindad pannakse sellisel juhul välja õpetust läbiviiva koolitaja ametliku tõendi alusel.
- (2) Saku Gümnaasium ei kanna kooli õppekavavälise õppimise või tegevusega seotud kulutusi.
- (3) Kooli õppekavavälise õpingu või tegevusena ei arvestata kooli lõpetamisega seotud tegevusi (koolieksami sooritamine, loovtöö koostamine).

2.10. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

- (1) Õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamiseks ja õpilasele vajaliku toe pakkumiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.
- (2) Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijad, kes koordineerivad hindamiseks ja õpilase toetamiseks vajalikke tegevusi, sh vajalike tugimeetmete määramist ning koolivälises võrgustikutöös osalemist.
- (3) Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.
- (4) Koolis õpivad Ukraina õpilased eesti keelt teise keelena vastavalt vajadusele individuaalse õppekava alusel, mille koostamist koordineerib kooli haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija.
- (5) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid. Hindamise, testimise ja uuringute tulemused, õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitused, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile. Direktor määrab koolis isiku, kes vastutab kaardi täitmise eest.
- (6) Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, annab kool üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas ja individuaalse õppekava rakendamist.
- (7) Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena.
- (8) Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks.
- (9) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduses lähtutakse kaasava hariduse põhimõttest, mille kohaselt õpivad hariduslike erivajadustega õpilased üldjuhul elukohajärgses tavakoolis koos teiste omaealiste õpilastega.
- (10) Õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb

haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Tõhustatud ja erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

(11) Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekust.

(12) Andekamatele õpilastele korraldatakse võimalusel süvendatud õpet ainetunni raames ja lisaks saab valida enda huvidele vastava valikaine.

(13) Kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

(14) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.

(15) Individuaalse arengu toetamiseks võib teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õpikeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine, võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne õppekava. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem.

Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

- õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- kui õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- kui õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse või kui õpilasele rakendatud kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga;
- kui koolivälise nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada kohustusliku õppeaine õppimisest.

(16) Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena. Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on õpitulemuste vähendamine või asendamine lubatud üksnes koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

(17) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendab kool õpilasele tõhustatud tuge või erituge, tervises seisundist tulenevalt koduõpet, koolikohustuslikule õpilasele mittetatsionaarset õpet, vähendab ja asendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes

aines, soovib lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppe rakendamist või vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest.

(18) Hariduslike erivajadustega õpilastele võimaldatakse vajadusel õpe väiksema õpilaste arvuga klassis. Iga õppeaasta lõpus otsustatakse koolis eriklasside moodustamise vajadus järgmiseks õppeaastaks ühe või mitme klassi õpilastest, kellele on vajalik rakendada tõhustatud või erituge.

2.10.1. Õpiraskustega õpilaste abistamise ja juhendamise etapid

(1) Tugimeetmete osutamine õppetöö toetamiseks õppeperioodi vältel – klassi- või aineõpetaja rakendab kõigile, kellele on üksikhindena pandud „1” või „2” või on antud samaväärne sõnaline hinnang:

- klassi- ja aineõpetaja abi ja nõustamine ehk järelaitamine (individuaalne või grupiviisiline abi ja nõustamine, mis tagab õpilase edasijõudmise) ainetundides ja / või konsultatsioonitundides;
- hindamise erisuste rakendamine – klassi- ja aineõpetaja rakendab diferentseeritud hindamise põhimõtet vastavalt õpilase individuaalsele vajadusele.
- tagasiside õpilasele ja tema vanematele saadud mitterahuldavate hinnete kohta; õpetaja püüab aru saada tekkinud probleemi põhjustest, kavandatakse tegevused olukorra lahendamiseks.

(2) Õpilasele, kelle trimestrihinne on mõnes aines „puudulik”, „nõrk”, „mittearvestatud”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata või kes vajab õpioskuste ja vilumuste kujundamiseks toetavat keskkonda, määratakse selles aines nõutavate teadmiste ja oskuste omandamiseks vähemalt üks järgmistest meetmetest:

- aineõpetaja konsultatsioonide määramine;
- individuaalse õppekava rakendamine ainetunni raames;
- individuaalse õppekava rakendamine individuaalse ainetunni raames;
- õpiabitundide rakendamine;
- eripedagoogilise abi rakendamine.

(3) Õpitulemuste saavutamisel tekkiva mahajäämuse korral viiakse õpetaja poolt põhjuste välja selgitamiseks ja olukorra lahendamiseks vajalike tugimeetmete kavandamiseks läbi pedagoogiline analüüs, mille kokkuvõtte kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaarti. Vajadusel kaasatakse hindamiseks ja soovitude saamiseks kooli tugispetsialistid.

(4) Tugimeetmete osutamine õppeperioodi (õppeaasta) lõpus – rakendatakse kõigile, kellele tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või „mittearvestatud” või jääks aastahinne välja panemata:

- täiendava õppetöö rakendamine;
- vajadusel koolivälise nõustamismeeskonna poole suunamine soovitusliku õppekava või õppevormi määramiseks;

- klassikursuse kordama jätmise, kui täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi. 1.-9. klassi õpilase võib õppenõukogu otsusega jätta klassikursust kordama, kui talle on välja pandud kolmes või enamas õppeaines aastahinne „nõrk” või „puudulik” või „mittearvestatud”. Otsuse tegemisse kaasab õppenõukogu lapsevanema/hooldaja.

2.11. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

Karjääriteenuste eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.

Karjääriteenuseid kavandatakse ja korraldatakse koolis süsteemselt ning vajaduspõhiselt koostöös karjääriõppe õpetaja, klassijuhatajate, aineõpetajate, tugispetsialistide ja vajaduse korral kooliväliste partneritega. Koolisisese meeskonnatöö kaudu loimitakse karjääriõpe, -info ja -nõustamine õppetöösse ning kavandatakse ja viiakse ellu karjääriõppe tegevusi.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitletlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineühenduste, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Peale selle käsitletakse karjääriõppe teemasid klassijuhatajatundides ja Eesti Töötukassa Karjäärikeskusega spetsialistidega.

Arenguvestlustel toetatakse õpilase valikuid ja antakse vajadusel lapsevanemale nõu. Klassi- ja üldkoosolekutel tutvustatakse lapsevanematele karjääriteenuste kättesaadavust.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste haridus- ja tööalaste valikute seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja

kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist. Valikaine „Karjääriõpetus” kuulub 8. ja 9. klassi õppeplaani ning karjääriplaneerimise teemasid käsitletakse põhikoolis klassijuhatajatundides.

Haridusliku erivajadusega õpilase karjääriõppe, -info ja -nõustamise korraldamisel lähtutakse õpilase individuaalsetest vajadustest, võimetest ja huvidest. Vajaduse korral kaasatakse õpilase karjäärivalikute toetamiseks tugispetsialiste, lapsevanemat ja kooliväliseid koostööpartnereid.

Saku Gümnaasium pakub sihtrühmadele karjääriteenuste kohta informatsiooni, aitab leida väljaspool kooli karjäärinõustajat koostöös lähima nõustamiskeskusega Eesti Töötukassa Karjäärikeskusega.

Karjääriteenuste tulemuslikkuse seireks kogub ja analüüsib kool tagasisidet karjääriteenustes osalejatelt ja vajaduse korral koolivälistelt koostööpartneritelt. Tagasiside tulemusi kasutatakse karjääriteenuste kavandamisel ja arendamisel.

2.12. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

Õpilaste ja vanemate teavitamisel juhindutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 55 sätestatust.

- (1) Saku Gümnaasium tagab õpilasele ja vanemale võimaluse saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid.
- (2) Saku Gümnaasium tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks trimestri, kursuse või poolaasta algul.
- (3) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Saku Gümnaasiumis tagatakse õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendav pedagoogiline juhendamine väljaspool õppetunde.
- (4) Saku Gümnaasium nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- (5) Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga kooli vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusi viiakse läbi vastavalt kooli direktori poolt kehtestatud arenguvestluste läbiviimise korrale.

(6) Saku Gümnaasium tagab võimaluse korral õpilasele eripedagoogilise, psühholoogilise ning sotsiaalpedagoogilise abi.

(7) Saku Gümnaasium korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

2.13. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Väljundipõhisel õppel põhinev lähenemine õpetajate koostööle ja töö planeerimisele võimaldab tõsta õpetamise kvaliteeti ning õpilaste poolt saavutatud õpitulemuste taset, vähendada andekamate (rohkem akadeemiliste kalduvustega) ja passiivsemate (kes ei sea endale õppeprotsessis erilisi eesmärgi) õppijate õpitulemustes vahet. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted arutatakse läbi õpetajate töökoosolekul.

2.13.1. Õpetajate koostöö

Õpetajad on koondunud ainevaldkondlikesse koostöökodadesse, mille tegevust juhib koostöökoja koordinaator. Koostöökojas panustatakse koostöiselt kogu kooli ja oma ainevaldkonna arengusse. Koostöökojad kohtuvad vastavalt vajadusele ning koostöökoja koordinaatorid kohtuvad regulaarselt kooli juhtkonnaga.

Koos õppimise eesmärgil on moodustatud õpiringid, kus õpetajad jagavad omavahel kogemusi, juurde õpitut ning analüüsivad, kuidas õpitu tunnis rakendus. Üheks õpiringi fookuseks on enastjuhtiva õppija kujundamine ning toetamine.

Vastastikuse koostöö tõhustamiseks ja üksteiselt õppimiseks vaatlevad Saku Gümnaasiumi õpetajad kaks korda õppeaastas kolleegi tundi ning tagasisidestavad nähtut.

Uue õpetaja arengut ja sisseelamist Saku Gümnaasiumisse toetab esimesel õppeaastal mentor, kes teostab tunnivaatlusi ja regulaarseid vestlusi menteega. Mentorid kohtuvad kord trimestris, et jagada vastastikku kogemust ning üksteiselt õppida. Samuti kohtuvad menteed regulaarselt refleksiooniringis.

Vabatahtlikkuse alusel saavad kõik õpetajad liituda kovisioonigrupiga. Kovisioon on grupiline arengumeetod, mille raames sarnase töö tegijad toetavad ja ergutavad üksteist kogemustest õppima. Kovisioonigrupp kohtub regulaarselt, et analüüsida ja arutada tööalaseid olukordi, kasutades osalejate teadmisi, kogemusi ja oskuseid uute lahenduste leidmiseks. See toetab osalejate professionaalset arengut ja suurendab kollektiivset kuuluvustunnet.

2.13.2. Õpetajate töö planeerimise põhimõtted

Väljundipõhises õppes toimub õpetaja töö planeerimine alljärgnevalt:

- esmalt määratletakse õpitulemused, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada;
- seejärel õpitulemused seostatakse üldpädevuste ja läbivate teemadega ning leitakse lõimingu võimalused;
- järgnevalt kavandatakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest tulenevalt hindamine (hindamismeetodid ja -kriteeriumid);
- lõpuks valitakse lähtuvalt õpitulemustest ja hindamismeetoditest tulenevalt õpetamismeetodid.

Õpetamise aluseks on õpitulemused. Õppesisu käsitlemises teeb valiku aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üldpädevused ning valdkonna- ja ainepädevused oleksid saavutatud.

Väljundipõhises õppes käsitletakse õppijat õppeprotsessis aktiivse osalejana. Eelduseks, et ta saaks seda olla, on vajalik, et õpilane omaks õppeprotsessi toimumise kohta adekvaatset informatsiooni. Kõige olulisem sellest on õpilase teavitamine trimestri või kursuse alguses läbivatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest. Õpilane peab teadma mida, millal ja kuidas hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Hindamismeetodi valikul lähtutakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest. Hindamismeetodi juurde määratakse hindamiskriteeriumid. Hindamiskriteeriumid ehk hindamisjuhised kirjeldavad hindamismeetoditega tõendavate õpitulemuste oodatavat taset ning ulatust. Hindamiskriteeriumid on sõnastatud õpitulemuste alusel, kuid oluliselt suurema detailsusega. Hindamiskriteeriumid on detailsed kirjeldused selle kohta, milliseid teadmisi, oskusi, hoiakuid mis tasemel, millise aja jooksul, mis tingimustel ja mahus peab õpilane konkreetse hindamismeetodi kaudu näitama. Hindamise kohta käiva informatsiooni edastamisel järgib õpetaja alljärgnevaid reegleid:

- informatsioon peab olema ühemõtteliselt arusaadav;
- informatsioon peab olema ammendav;
- informatsioon ei tohi olla eksitav - hindamisel ei tohi selguda mingid aspektid, mis varem ei olnud teada;
- tagatud on vajaliku informatsiooni jõudmine õppijani.

Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimiseks koostavad klassi- ja aineõpetajad ainekaardid. Klassi- ja aineõpetajad planeerivad õppetöö trimestrite või poolaasta kaupa, ainekaardid esitatakse elektrooniliselt õppeinfosüsteemis vastava õppeperioodi alguseks.

Ainekaardil näidatakse ära antud perioodi

- õppeteemad ja oodatavad õpitulemused;
- õppeprotsessi käigus kasutatavate hindamismeetodite kirjeldus;
- kokkuvõtva hindamise kirjeldus ja hindamiskriteeriumid;
- olulisemad põhimõtted üldpädevuste kujundamisel, läbivate teemade käsitlemisel ja lõimingu teostamisel;
- planeeritavad üritused.

Klassijuhataja planeerib oma töö lähtuvalt kooli eesmärkidest ja kannab klassijuhatajatunnid õppeinfosüsteemi.

Saku Gümnaasiumi õpetajad analüüsivad oma tööd aineõpetajana ja klassijuhatajana, annavad hinnangu õppeaasta eesmärkide täitmisele, esitavad parendusettepanekud ning eesmärgid järgmiseks õppeaastaks.

2.14. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Saku Gümnaasiumi õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
- (2) Saku Gümnaasiumi õppekava kehtestab direktor.
- (3) Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.